

HISTORIALLISTEN TARINOIDEN TALO

LANGIN KAUPPAHUONE RAAHESSA ON PALJON MUUTAKIN KUIN KAHVILA JA MAJATALO. SE ON ELÄMYKSELLINEN AIKAMATKA 1800-LUVUN HISTORIAAN.

TEKSTI: KRISTA KORPELA-KOSONEN
KUVAT: KAI TIRKKONEN

Raahen perinteikkään Pekkatorin laidalla sijaitsee talo, jossa aikoinaan toimi kauppias Johan Langin perustama maineikas kauppahuone. Se oli 1800-luvulla Suomen suurimpia kauppahuoneita, jossa harjoitettiin maakauppaa, ulkomaankauppaa ja laivanvarustusta. Langin alakartanossa tehtiin kauppaa vuodesta 1811 lähtien aina vuoteen 1934 saakka.

Piia Vähäsälön ja hänen puolisonsa **Pasi Siipolan** omistukseen Langin Kauppahuoneen alakartano

päättyi vuonna 2015. ”Etsimme itsellemme kotia Vanhasta Raahesta, kun tämä talo tuli vastaan. Talo oli liian suuri kodiksi, joten aloimme miettiä, mitä muuta siinä voisi kodin lisäksi olla. Pasi kertoi minulle talon tarinaa ja tiesin heti, että näitä tarinoita haluan kertoa muillekin. Siitä idea alkoi kehittyä”, Vähäsalo kertoo.

Nyt historiallisen Langin Kauppahuoneen kiinteistössä toimii kahvila, puoti ja majatalo, joissa 1800-luvun tarinat ovat joka hetki läsnä. ”Historialliset puitteet eivät ole vain näyttämö toiminnalle,

vaan historia on mukana kaikessa, mitä teemme. Raahen historiassa on monenlaisia tarinoita ja merkkihenkilöitä, joita haluamme toiminnassamme tuoda esiin”, Vähäsalo kuvailee.

Piikoja, paakareita ja puotineitsyt

Kun Piia Vähäsalo ja Pasi Siipola ostivat talon, se oli erittäin huonossa kunnossa. Rakennusta on entisöity vanhaa kunnioittaen. Ensimmäisessä vaiheessa valmiiksi saatiin kahvilan tilat ja neljä majoitushuonetta, myöhemmin valmistui vielä juhlatila ammattikeittiöineen.

Kesäkuuhun mennessä kokonaisuuteen saadaan neljä majoitushuonetta lisää, kun remontti Langin Kauppahuoneen päärakennuksessa valmistuu. Päärakennuksen Vähäsalo ja Siipola ostivat vuonna 2017. ”Etsiskelimme parhaillaan 1800-luvun huonekaluja ja muuta rekvisiittaa kesäksi valmistuviin majoitushuoneisiin”, Vähäsalo kertoo.

Koko Langin Kauppahuoneen sisustus huokuu historiaa. 1800-luvun henkeen sopivien huonekalujen, astioiden ja tavaroiden hankkiminen on ollut Piia Vähäsalolle

” Meillä työskentelee piikoja ja paakareita.

monivuotinen projekti. Taloon sopivia aarteita on löytynyt sinnikkään etsiskelyn jälkeen eri puolilta Suomea ja osin Ruotsistakin.

Henkilökunta on pukeutunut 1860-luvun asuihin. ”Meillä työskentelee piikoja, paakareita ja puotineitsyt ihan niin kuin ennen vanhaan”, kertoo Vähäsalo, joka on kauppahuoneen toimitusjohtajana totutellut lisäksi kartanon rouvan rooliin.

Elämysillallinen tarjoaa tarinoita

Langin Kauppahuoneen kahvila on avoinna maanantaista lauantaihin. Tarjolla on herkullinen valikoima suolaisia ja makeita leivonnaisia, joista osa on leivottu vanhan ajan resepteillä. Valikoimaan kuuluu esimerkiksi perinteisiä Raahen kripuja, jotka ovat hieman munkkeja muistuttavia, kookosrasvassa uppopaistettuja rapeita leivonnaisia.

Arkipäivisin kauppahuoneella voi nauttia myös lounasta. Kaikki ruoat ja leivonnaiset valmistetaan kauppahuoneen omassa keittiössä, puolivalmisteita ei käytetä.

Joka toinen kuukausi järjestetään elämysillalliset, joita elämysoppaat emännöivät ja isännöivät historialliseen henkilörooliinsa eläytyen. ”He viihdyttävät vieraita 1800-luvun tarinoilla. Elämysillallisilla on yleensä jokin teema. Maaliskuussa järjestimme perinteiset maskeradit eli naamiojuhlat”, Vähäsalo kertoo.

Pietari Brahen reseptikokoelma

Elämysillallisten menu rakentuu historiallisten ruokalajien varaan. Raahen kaupungin perustaja Pietari Brahe tunnettiin suurena kulinaristina, jolla oli yli 600 reseptin kokoelma. Brahen keittokirja ja muut historialliset lähteet toimivat elämysillallisten reseptiarkistona.

”Tarjoamme muun muassa piirakoita ja pasteijoita, joita entisaikaan syötiin buljongin eli lihaliemen kanssa. 1800-luvulle tyypillisiä kasviksia olivat lantut, porkkanat ja nauriit. Liha oli kokonaisena paistettua.

” Historialliset puitteet eivät ole vain näyttämö toiminnalle, vaan historia on mukana kaikessa mitä teemme.

Meillä se voi olla esimerkiksi silavaan käärittyä vasikanpaistia. Jälkiruoaksi maistuvat marengit ja Pietari Brahen pannukakku.”

Historiallisen menun valitsevat juhliinsa useimmiten myös asiakkaat, jotka viettävät Langin Kauppahuoneella perhejuhlia, kuten häitä, muistotilaisuuksia, syntymäpäiviä, rippi- tai ylioppilasjuhlia. Kauppahuoneelle mahtuu juhlimaan suurempikin seurue, sillä asiakaspaikkoja on 98. Yritysassiakkaita kauppahuone palvelee esimerkiksi kokosten, koulutuspäivien ja illallisten pitopaikkana.

Yönet Sofian kamarissa

Langin Kauppahuoneen nykyiset neljä majoitushuonetta on sisustettu kukin oman teemansa mukaan. Teemat liittyvät talon historiallisiin henkilöihin. Valittavissa on patruunin makuukamari, merikapteenin hytti, puotineitsyen huone ja Sofia-neidon kamari.

Sofia-neito oli kauppias **Johan Langin** tyttären tytär, joka perusti äitinsä perinnöllä Raahen tyttökoulun vuonna 1843. Hän pysytteli naimattomana 26-vuotiaaksi saakka, kunnes löytyi puoliso, joka hyväksyi Sofialle tär-

keän kouluhankkeen. Koulun perustamiskirja allekirjoitettiin Sofian hääpäivänä. Sofia-neidon kamari on sisustettu hetkeen ennen hääpäivää.

”Sofia oli aikanaan talon voimainen. Kun kuulin Sofian hienon tarinan, minussa syttyi vahva tahto, että näitä tarinoita haluan päästä kertomaan muillekin”, Piia Vähäsalo muistelee ensikohtaamistaan talon ja sen monien tarinoiden kanssa.

Satamakaupungin saippuaa

Vähäsalo on mielissään siitä, että Raahen ja Langin talon historiaa on vuosien varrella kirjattu muistiin poikkeuksellisen hyvin. Hän kertoo, että merkittävässä roolissa on ollut Raahessa 1920-luvulla pari kesää kierrellyt kansantieteilijä **Samuli Paulaharju**, joka jututti kaupungin asukkaita ja merkitsi muistiin heidän tarinoitaan. Paulaharjun kirjoituksista julkaistiin vuonna 1925 kirja *Wanha Raahen*. ”Nämä kirjoitukset ovat olleet meille tärkeä tietolähde”, Vähäsalo mainitsee.

1800-luvun historia on läsnä myös Langin Kauppahuoneen puodissa, jossa on myynnissä tarkkaan harkittu

Piia Vähäsalo toimitusjohtaja Langin Kauppahuone

”Historia on ollut kouluajoista asti intohimoni, jota saan toteuttaa nyt koko sydämellä. Olen tutkinut Langin Kauppahuoneen historiaa paljon enemmän kuin se liiketoiminnan kannalta olisi edes tarpeen. Meillä käy paljon ihmisiä, jotka haluavat tulla kokemaan elämyksiä ja kuulemaan talon historiasta. Paras palkinto työstäni on se, että myös asiakkaamme ovat kiinnostuneita talon historiallisista tarinoista.”

valikoima herkku- ja sisustustuotteita. Valikoima on koottu vuonna 1870 matkaan lähteneen Langin purjelaivan rahtikirjan hengessä. Myynnissä on tuotteita samoista satamakaupungeista, joissa Langin laiva poikkasi kolme vuotta kestäneellä matkallaan.

”Esimerkiksi saippuaa Marseilasta, pellavatuotteita Liivimaalta ja herkuja Tukholmasta. Myymme myös Langin Kauppahuoneen omaa kahvia ja teetä, jotka on suunniteltu talon historiallisten persoonien mukaan.”

Palkittu kulttuuriteko

Langin Kauppahuoneen uusi kukoistus on otettu Raahessa hyvillä mielin vastaan. Vuonna 2017 Raahen kulttuurilautakunta myönsi Piia Vähäsälolle ja Pasi Siipolalle palkinnon vuoden kulttuuriteosta. Pariskunta on saanut paljon kiitosta vanhan talon taidokkaasta kunnostuksesta ja sen merkityksestä koko Pekkatorin miljöölle.

”Emme alun perinkään ajatelleet tätä bisneksenä, vaan tämä on meille unelma ja elämäntapa. Olemme toteuttamassa jotakin paljon suurempaa. Tämä ei ole vain vanhojen talojen pelastamista, vaan historian tuomista uudelleen näkyväksi.”

Vähäsalo kertoo, että Langin Kauppahuoneen toimintaa kehitetään sesonki kerrallaan. Nyt odotukset ovat tulevassa kesässä, jolloin majoitushuoneiden lukumäärä tuplaantuu. Samalla kartanon pihipiiriin saadaan uusia elämyksellisiä toimintoja, joiden sisältöä Vähäsalo ei vielä tässä vaiheessa paljasta sen enempää.

”Meillä on suunnitelmia myös tulevien vuosien varalle. Historia antaa mahdollisuuden monenlaisten elämysten kehittämiseen. Tämä tarina ei ole vielä tässä, vaan se jatkuu.”

